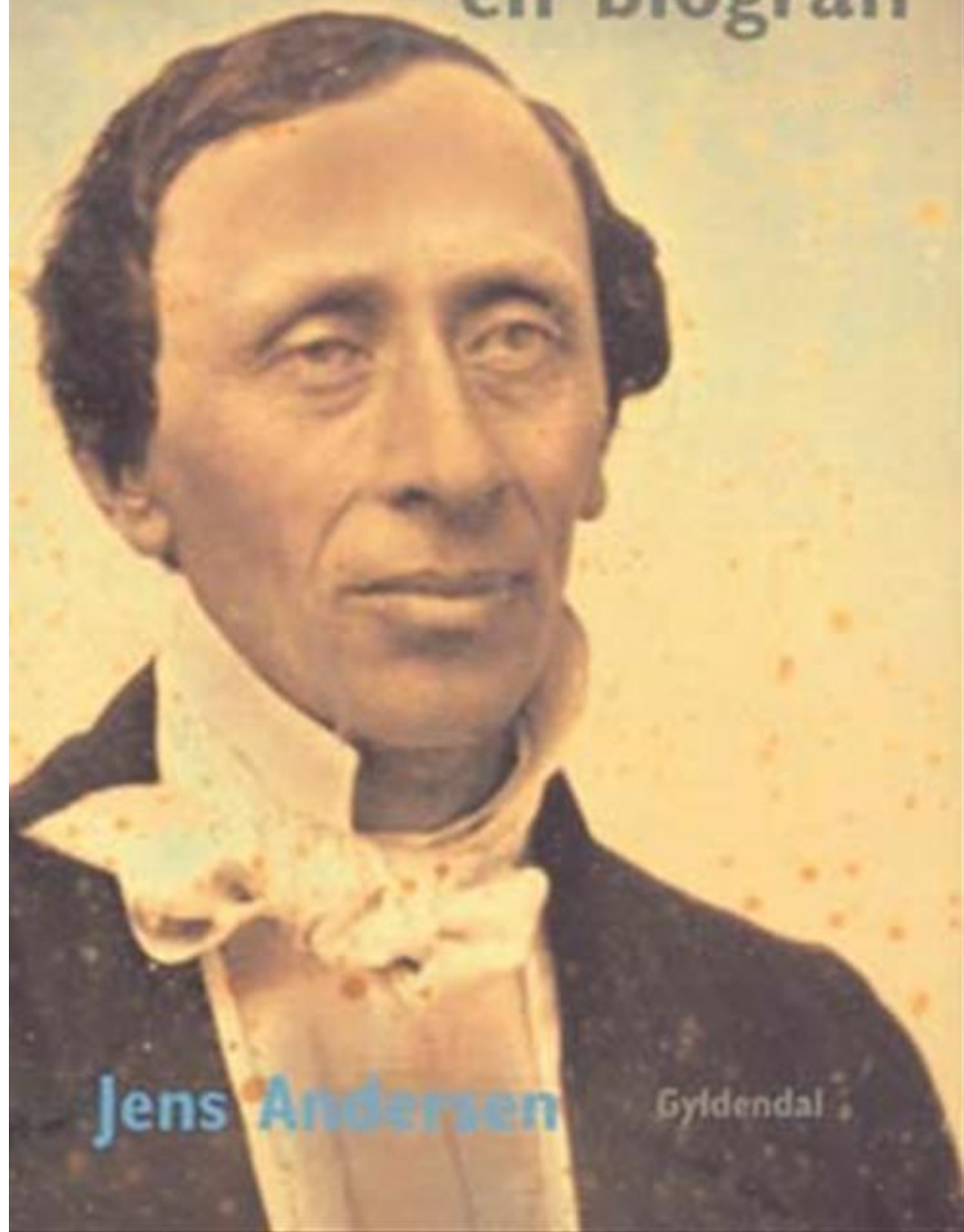

ANDERSEN

en biografi

Jens Andersen

Gyldendal

Uddrag fra side 11-13.

Navnet "Andersen" var og er et såre almindeligt navn i Danmark, og således et ydre tegn på alt andet end originalitet og ædel byrd. For et menneske som Hans Christian Andersen, der tidligt var sig sin anderledeshed bevidst, og inderligt ønskede at lægge sin barndoms sociale miljø bag sig, var navnet "Andersen" også et brændemærke; en konstant påmindelse om den virkelighed og baggrund, man ikke kan flygte fra, selv om digteren forsøgte i flere af sine eventyr.

Og alligevel glemte han aldrig denne tilknytning til almuen og folkepoesien, til barndommen ved åen ude i Guds egen natur, som navnet "Andersen" engang havde givet ham adgang til. På den hviler hele forfatterskabet, hans geni og særpræg. Denne inderste sandhed fortrængte Andersen aldrig, ligesom han heller ikke skiftede sit navn ud, og jævnligt forsvarede det oprindelige i sig selv med stor nidkærhed. Hver gang nogle af hans mange opdragere i de socialt set bedre stillede kredse kom for tæt på denne folkelige kerne i ham med kritiske formaninger, lød det instinktivt fra mennesket og digteren: "Tag mig som jeg er!" Og gik man i dialog med ham og spurgte mere til denne imperativ, lød svaret altid ? også i de år han var fuldkommen afhængig af velvilje og almisser fra overklassen: "Det er min Natur imod at være anderledes end jeg er."

Det er målet med denne bog at skildre H.C. Andersen "som han var". Både som menneske, som mand og som digter. Der er siden Andersens død i 1875 sagt og skrevet så uendelig meget om hans liv og værk, og mange af de udsagn, vi er vokset op med, og gennem generationer har vurderet H.C. Andersen på, hviler på en række myter, han selv var med til at skabe og holde i live, bl.a. for at lægge en romantisk afstand til sin sande baggrund, som bl.a. afspejlede sig i efternavnet.

Disse myter vil jeg forsøge at komme hele vejen rundt om i denne bog. Ikke for at udstille Andersen som en eventuel løgnhals, men for at forstå de kræfter, han var oppe mod, både inde i og uden for sig selv. Det vil muligvis falde læseren for brystet, at jeg i visse afsnit af bogen går tæt på Andersens gådefulde seksualitet, som selv i vor oplyste, frigjorte tidsalder kan forekomme bizar og for nogle ligefrem virke sygelig. Lad det være sagt, at jeg heller ikke på dette punkt har gjort det for at trække Andersen ned fra hans piedestal, eller for at pege fingre og jage en sensation. På det punkt er han så rigeligt afgræsset i forvejen. Jeg har i stedet forsøgt at tage ham som han var, med al den respekt for naturens mangfoldighed og luner, Andersen selv var eksponent for, og som kom til udtryk i rejsebogen Skygebilleder fra 1831, hvor han for første gang drog ud i verden og ind i mennesket: "Naar det ene Blad paa et Træ ikke er en Copi af det andet, skulle da Mennesket, i sin hele Naturlighed, være det?"